

Andenlæreres Lønningstillæg. Virkningen af dette Forslag vilde jo blive, at deres Lønningstillæg kunde blive 800 Kr., medens Enelæreres kun kan vokse indtil et Beløb af 700 Kr. — Jeg kommer dernæst til det Endringsforslag, som er stillet af et Flertal under Nr. 58, og som jo gaar ud paa at gøre en Del af Begyndelseslønnen flydende. Dette Endringsforslag kan jeg ikke tiltræde. Den ærede Ordfører har villet hævde, at Forslaget i de allerfleste Tilfælde ikke vil fæaa nogen Betydning, og det er jo ganske rigtigt, at hvor Børneantallet i en Skole, hvorved der kun er een Lærer, ikke kommer til at synke under 50 Børn, vil det faktisk ikke fæaa nogen Betydning. Men i en anden Forbindelse er det dog under Forhandlingerne her i Salen gentagne Gange gjort gældende, at Forholdet rundt om i Landet ofte er det, at der i den offentlige Skole kun gaar et meget ringe Antal Børn, medens de allerfleste Børn i Kommunen gaa i Friiskolen. Det er altsaa saadanne Forhold, der ville paavirkedes af dette Endringsforslag, og det er den Slags Forhold, man maa tage Sigte paa, naar man vil bedømme Virkningen af Forslaget. Jeg maa da sige, at hele dette System med flydende Stolepenge forekommer mig at være til stor Skade for Skolen. Det hemmer Skolens Udvikling, for saa vidt som det gør Læreren interesseret i, hvorvidt der er et stort eller ringe Antal Børn i Skolen. Han vil fæaa kunne komme til at arbejde mod de Formaal, som dette Lovforslag i øvrigt gaar ud paa, nemlig at skabe et ringere Antal Elever i de enkelte Klasser, samt at udvide Undervisningen saaledes, at man faar Børnene ind i Skolen saa tidlig som muligt og forhindrer deres Udstrivning i 13 Aars Alderen. Det er uretfærdigt mod Læreren baade i økonomisk Henseende og, jeg vil sige, i moralsk Henseende. Det er uretfærdigt, for saa vidt som han kommer til at lide Tab, uden at han selv har nogen som helst Skyld deraf. Det er jo ogsaa blevet paavist af flere af de tidligere Talere, hvorledes det kan være ganske uden hans Skyld, at Skolen ikke har fæaa mange Elever, som den kunde have. Grunden dertil kan ligge i, at Afstanden til den offentlige Skole er længere end til Friiskolen, eller f. Eks. at Forældrene ikke ønske at underkaste sig Mulkteringsbestemmelserne. Naar der er to Lærere ved Skolen, fæaa kan den ene jo være en Mand, som Behøverne sætte Pris paa, medens den anden derimod ikke er i det heldige Tilfælde at vinde Behøvernes Sympati. Af Hensyn til den sidste tager man fæaa Børnene ud af den offentlige Skole, men det gaar altsaa tillige

ud over den første. Han har kun Udfigt til Tab; en Gevinst vil han aldrig kunne fæaa, og det skulde dog ogsaa være Maalet, at man for den dygtige Lærer sætter en Præmie. Medens Lovforslaget i det hele ved at fastsætte disse Lønningbestemmelser har havt til Djemed at gøre Læreren nogenlunde sikker paa at fæaa en bestemt Løn, saaledes at han kan lægge sit Budget efter de Indtægter, han faar, fæaa vil Følgen af denne Bestemmelse med de flydende Stolepenge kunne virke ganske anderledes skadeligt for ham end de nuværende Bestemmelser om hans Lønning efter Kapitelstatst, idet hans Lønning vil kunne blive underkastet ganske anderledes Svævinger. Jeg har ogsaa tidligere ved 1ste Behandling, da jeg omtalte denne Sag, gjort opmærksom paa, hvor afhængig en Lærer bliver over for Børnernes Forældre, hvorledes han fristes til at kæle for Børnene og rette sig efter Forældrenes Ansæt i forskellige Henseender. Alle disse Hensyn gøre, at jeg for mit Bedkommende paa ingen Maade vil kunne slutte mig til et System med flydende Stolepenge. Der blev jo ogsaa blandt andet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgfreds (M. Klausen) i Gaar gjort opmærksom paa, at der fra Lærerstandens Landet over var rejst stærke Protester mod Indførelsen af dette System, og det forekommer mig ikke, at Rigsdagen paa denne Maade skulde skabe en Misstemning ude blandt Lærerne, en Misstemning, som tillige kunde tyde paa en Mistillid til, at de virkelig arbejde forsvarligt og dygtigt i deres Gerning. — Der er under Nr. 56 stillet Forslag om et Lønningstillæg til ueksaminerede, ikke fast ansatte Lærere og Lærerinde ved Bogen-skoler, Vinter-skoler og Viskoler, og dette Endringsforslag, som er stillet af Udvalget, vil jeg efter Omstændighederne ikke finde Anledning til at modsætte mig, skønt jeg maa tilstaa, at det forekommer mig, at der dels ved denne Bestemmelse, dels ved enkelte andre Bestemmelser, som ere foreslaaede indførte i Lovforslaget, saaledes Endringsforslag Nr. 59, spores en Bestræbelse for at gøre disse ekstraordinære Forhold i enkelte Egne af Landet, hvor man maa nøjes med ueksaminerede og ikke fast ansatte Lærere, til noget for regulære Forhold. De skulde dog være Undtagelser, som Ministeriet kunde være bemyndiget til at tilstede paa Grund af Omstændighederne, men de skulde nødvendigvis indgaa om Led i den ordinære Skoleordning. Paa den anden Side indrømmer jeg for dette Forslags Bedkommende, at der kan være Grund til at komme Kommunerne til Hjælp ved denne Støtte, og jeg skal derfor som